

Suomen Vaunuhistoriallinen Seura
Vagnshistoriska Sällskapet i Finland

Honkolan Kartanon perinneajot 29.7.2017

Suunnitelmat perinneajojen järjestämisestä Honkolan Kartanossa aloitettiin jo syksyllä 2015. Honkolan Kartanon upeat ja avarat puitteet tiedettiin ja onhan Kartanon omistaja neiti Christine Furuhjelm Vanuhistoriallisen seuran kunniajäsen ja tehnyt ansiokasta ja uranuurtavaa työtä valjakkoajamisen, hevoskasvatuksen ja ratsastusopetuksen hyväksi. Silloin tarkoituksena oli, että jo kesän 2016 perinneajot olisivat olleet Honkolan Kartanossa.

Kun saavuimme illansuussa ensimmäiseen järjestelykomitean kokoukseen Honkolan Kartanoon loppuvuodesta 2015, meille kerrottiin ikävät uutiset, että samana päivänä oli neiti Christine Furuhjelm jouduttu viemään sairaalaan kovien selkäkipujen takia. Kokouksessa oli tästä johtuen lattea tunnelma ja perinneajojen suunnitelmat jäivät sillä kertaa alkutekijöihinsä, eikä jatkokokouksista sovittu.

Kuukaudet kuluivat, eikä Honkolan Kartanon halukkuudesta jatkaa keskusteluja perinneajojen järjestämisestä kuulunut mitään. Päinvastoin saimme lehdestä

lukea, että neiti Christine Furuhjelm oli myynyt kartanon. Koska hanke, josta olimme olleet innostuneita, näytti jäävän nyt toteutumatta, päätti seuran hallitus nopeasti, että seura järjestää toiset peräkkäiset perinneajot Kirkkonummella Oitbackan Kartanossa. Ajojen konsepti oli jo testattu edellisenä vuonna ja puitteet olivat tutut. Järjestelykomitea, joka koostui neljästä henkilöstä, käytti ajojen

Neiti Christine Furuhjelm perinneajojen suunnitelmassa olevan radan koeajossa koleana kevätpäivänä 31.5.2017.

suunnitteluun vain yhden kokouksen ja koko tapahtuman meno budjetti oli 50 euroa ja tulot 0,00 euroa. Oitbackan ajoihin osallistui 13 valjakkoa ja yleisömääräksi arvioitiin n. 300.

Syksyllä 2016 saimme taas viestejä Honkolasta, että ensi kesäksi olisivat nyt tosissaan järjestämässä perinneajoja ja että myös Kartanon uusi sukulaismestaja suhtautuu myönteisesti hankkeeseen.

Ensimmäinen järjestelykomitean kokous pidettiin joulukuussa 2016 ja tämän jälkeen niitä oli kerran kuukaudessa heinäkuuhun asti eli kaiken kaikkiaan yhdeksän kappaletta. Kokouksien henkilömäärät olivat isoja ja niissä saattoi olla parikymmentä henkilöä, sillä järjestelyorganisaatioon kuului: Urjalan hevosurheilijat, Urjalan Kunta, Valjakkoajon tuki ry, Hessitalli, Pentinkulman päivät, Urjalan seudun matkaoppaat, Mannerheimin lastensuojeluliiton Urjalan paikallisyhdistys, Honkolan Kartano ja Suomen Vaunuhistoriallinen Seura ry.

Tapahtuman tuotto päätettiin jakaa Mannerheimin Lastensuojeluliito ry:n Urjalan paikallis-

yhdistyksen kautta urjalalaisten vähävaraisten lasten ja nuorten urheiluharrastusten tukemiseen. Suomen Vaunuhistoriallisen seuran hallitus päätti tukea tapahtumaa 500 euron lahjoituksella. Seuran toiminnan laajuuteen nähden lahjoitus on varsin merkittävä, sillä seuran koko vuoden jäsenmaksujen kertymä on 1500 euroa, eikä seuralla ole muita tuloja.

Ajojen onnistumisen kannalta merkittävää oli, että onnistuttiin saamaan taas kerran tämän valtakunnan paras hevostapahtumien kuuluttaja eli Håkan Wahlman ja parhaat arvostelutuomarit Reijo Kuhakoski ja Markku Nyman. Edellä mainittujen henkilöiden mukanaolo takasi sen, että vaikka kyseessä on leikkimielinen kilpailu ja pääpaino jo osin unohdetun kulttuuriperinteen esittelyssä tarinan kera, niin myös leikkimielisen kilpailun voi tehdä ammattimaisesti ja hyvin. Osaavilta tuomareilta voi lisäksi saada arvokkaita vinkkejä, joista on jatkossa hyötyä.

Ilmoittautuneiden valjakoiden määrä vähän vaihteli ja järjestelykomitean on syytä selvittää mistä tämä johtui. Mikä oli syy? Huono sääennuste se ei tällä kertaa ainakaan ollut. Ilmoittautuneita oli ilmoittautumispäivään mennessä 19 valjakkoa ja sitten oli 5 osallistumisensa peruuttanutta, joista yksi ilmoittautuikin uudestaan. Lähtijöitä oli loppujen lopuksi 14 valjakkoa.

Se oli tiedossa, että neiti Christine Furuhjelm, jolle sattuu ja tapahtuu, oli juuri kotiutunut sairaalasta, eikä lähtisi numerolla yksi parivaljakollaan, kuten oli suunniteltu.

Valjakot

2. Maija Räihä, Siuntio
Ensimmäisenä esittelyyn tuli

Maija Räihä ja Quentin R sekä unkarilainen jahtivaunu.

numerolla kaksi Maija Räihä, Heidi Kallioniemi & co ja Unkarin viszla koira Ukkonen hevosella Quentin R ja unkarilaisella jahtivaunulla. Vaunu on valmistettu Unkarissa 1960-luvulla ja on ollut siellä käytössä nelivaljakoiden maailmanmestaruuskisoissa. Suomeen vaunu kulkeutui erinäisten mutkien kautta ja päätyi Reijo Kuhakosken omistukseen 1980-luvulla. Ison-Britannian Prinssi Philip on 1990-luvun alussa nauttinut Viikin kauniista maisemista samassa jahtivaunussa ajellen Reijon ja suomenhevosparivaljakon kyyditsemänä.

”Siuntion Suitian linnan Ladies Hunting Clubin edustajat Thyra Maria von Troddelfus, Adelheid zur Flattermähne, Charlotte von Einhorn ja Ida Katarina af Wachtelstein sekä taitava lintukoira,

Unkarin viszla Donnerwetter kiittävät Honkolan kartanon emäntää, Suomen vaunuhistoriallisen seuran kunniajäsentä, Christine Furuhjelmia erittäin onnistuneesta fasaanijahdista kartanon upeissa maisemissa. Jahdin päätteeksi seurue aikoo nauttia maittavan picnic-lounaan kartanon puistossa, jonne heidät unkarilaisen jahtivaunun eteen valjastettu friisiläisruuna Quentin R arvokkaasti kuljettaa.”

Kaikki näytti Maija Räihän valjakossa olevan loppuun asti mietitty. Asut ja vaunu olivat linjassa tarinan kanssa, jopa jahtikoira Donnerwetter oli kyydissä mukana. Arvokas Englannin Kuningattarelta matkittu tapa vilkuttaa vain niukasti rannetta liikuttamalla oli selvästi harjoiteltu ja omaksuttu

Hilda Uitus ja Pontuksen Piirto sekä kiesit.

ja se oli hauska yksityiskohta. Valjaat oli ”putsblank” ja vaunu oli päällisin puolin huolletun oloinen.

Tuomari kiinnitti kuitenkin huomiota siihen, että jalkineet olivat jääneet kaikilta kiillottamatta ja noin hienot ihmiset, joita he esittävät, eivät lähe picnic-lounaalle hienon Kartanon puistoon tuossa kunnossa olevilla jalkineilla ja tästä syystä ei tullut täysiä pisteitä. Lisäksi pisteitä väheni myös siitä, että vaunun lyhdyt olivat jääneet kiillottamatta. ”Mutta, kun...” selitykset eivät auttaneet, kun Reijo Kuhakoski oli tiukkana.

Valjakko voitti yleisön suosikkiäänestyksen.

Valjakko palkittiin VHS:n perinneajon kunniapalkinnolla.

3. Hilda Uitus, Tampere, Teisko Numerolla kolme oli esittelyssä Hilda Uitus suomenhevostamma Pontuksen Piirron vetämällä kieseillä. Hilda Uitus ja Mari Sunell olivat tyylikkäästi pukeutuneet mustiin, hienoja hattuja myöten. Vaatetus oli selkeästi juhla-asut ja kiesin ikään sopivat. Jos kieseissä ei olisi ollut kaksi iloisen oloista nuorta neitoa, niin olisi luullut heidän olevan tulossa tai menossa hautajaisiin. Mutta ehkä kyse olikin häistä, johon tyttöjen ilo sopi paremmin. Olivatpa tytöt sitten menossa häihin, hautajaisiin tai riiuulle, niin tuomari pani ilolla merkille, että vaikka tarina puuttui, niin tämä valjakko oli selvästi oivaltanut mistä perinneajossa on kysymys. Tuomari kiinnitti myös huomiota siihen, että he olivat ilmeisesti nuukasta talosta lähtöisin, sillä pyörien napojen rasvauksesta oli ajan saatossa tingitty. Vaikka kiesit olivat hienot ja muuten hyvässä kunnossa, niin pyörien navat olivat nyt väljät.

Neiti Christine Furuhjelm ja Instruktor eli Ismo.

4. Christine Furuhjelm, Honkolan Kartano, Urjala

Kaikkien hämmästykseksi numero neljän ohjaksissa oli neiti Christine Furuhjelm puolalaisella sleesian hevosella Instruktor eli Ismo. On siinä melkoinen Lady, kun suoraan sairassuoteesta tulee valjakon ohjiin ja perinneajoihin. Arvaten ei mikään, eikä kukaan olisi pystynyt pitämään häntä sivussa näistä ajoista. Ehkä tämän rautaisen tahdon omaavan Ladyn päätös osallistumisesta oli tullut niin viimeitingassa, että kokonaisuuden kannalta ei kaikki ollut

täysin harmoniassa ja teema jäi epäselväksi tarinan puuttuessa. Tuomari kiinnitti huomiota siihen, että neiti Christine Furuhjelmin asu oli tyylikäs ja selkeästi historiallisen vaunuun sopiva, mutta vaunu ei oikein sopinut hänen asuunsa. Samoin huomio kiinnittyi siihen, että muiden henkilöiden asut olivat epäyhtenäiset, eivätkä edustaneet samaa tyyliä kuin neiti Christine Furuhjelmin upea asu.

Christine Furuhjelm palkittiin VHS:n kunniapalkinnolla elämäntyöstään.

Matti Lahtinen, Kristiina Peltonen ja Pavis sekä hollantilainen ajeluvaunu 1930-luvulta.

5. Matti Lahtinen, Vihti

Matti Lahtinen ja Kristiina Peltonen sekä irlannincob Shea's Quinlan kotoisasti Pavis tulivat numerolla viisi. Vaunu oli 1930-luvulta peräisin oleva hollantilainen ajeluvaunu. Isäntä oli pukeutunut mustaan takkiin ja mustaan lierihattuun, kun taas emännällä oli vähän värikkäämpi ajan hengen mukainen tyylikäs asu. Isännän ja emännän asut sopivat hyvin yhteen ja kuvasivat ehkä heidän luonteidensa eroja ja samoin asut olivat myös linjassa heidän käyttämäänsä 30-luvun ajeluvaunuun. Tuomari kiinnitti huomiota siihen, että vaunu oli alun alkaen tehty parivaljakolle. Kun vaunu oli myöhemmin muutettu yksikölle sopivaksi, oli aisat laitettu väärinpäin, ts. vahvikeraudat olivat yläpuolella. He saivat vinkin siitä miten vetokarttua tulisi muuttaa, että aisat voisi kääntää, niin kuin ne kuuluisivat olla. Tuomari piti siitä, että Paviksen valjaita oli korjattu paremmiksi edellisestä näkemästään eli Oitbackan ajoista. **Valjakko palkittiin VHS:n perinneajon kunniapalkinnolla.**

Tuula Liski ja vauhdikas Cara-poni.

6. Tuula Liski, Honkolan kylä, Urjala

Tuuli Liskin ja vauhdikkaan Caraponin yhteistyö tuntui toimivalta. Caralla oli nykyaikaiset valjaat ja Tidaholms-vaunu. Tarinan puuttuessa tuomarille jäi teema epäselväksi.

7. Anne Loukusa-Ahola, Orivesi

Anne Loukusa-Ahola ja hänen esikoisensa Annika Ahola esiintyivät jo 26-vuotiaalla suomenhevoseellaan Huldan Pojalla eli kotoisemmin Dullella. Dulle oli miellyttävän ja hyväkuntoisen oloinen heppavanhus, joka tuntui

nauttivan Honkolan suuresta yleisömäärästä. Dulle veti pietarsaarelaisen Leif Liljekvistin rakentamaa Wagonette-vaunua. Tarinan puuttuessa tuomarille jäi tämänkin valjakon teema epäselväksi.

8. Numero kahdeksan oli jäänyt pois.

9. Nina Virtanen, Punkalaidun
Nina Virtanen, Juha Elomäki ja Suvi Saarinen sekä Tonjas Troy eli kotoisammin Svarten, joka on 7-vuotias dölenthevonen. Vaununa oli Duc 20-luvulta ja Virosta peräisin.

"Punkalaitumen Oriniemestä lähtivät matkaan tehtailija Johan Nyman vaimonsa Amandan kanssa kohti Honkolan kartanoa. Vaunujen eteen valjastettiin komea peräti Norjasta asti ostettu dölenthevonen Svarten. Avuksi mukaan lähti tallipoika Lars Hötikäinen. Matkan tarkoitus oli osallistua Honkolan kartanon kyyhkyjahtiin riistanhoitajan kutsumana. Eletään vuotta 1921.

Tarina on ja voisi olla monelta osin aivan tosi. Talomme ja tilamme omistivat tuohon aikaan erittäin suurieleinen ja mahtileiva Erland Johan Kytömaa vaimonsa Amanda Nymanin kanssa. Talo tunnettiin ennen Erlandin kotivävyksi tulemistä Nymanin talona.

Anne Loukusa-Ahola Dullella ja Pietarsaassa valmistetuilla Wagonette-vaunuilla.

Ei tarvinnut tuomarin nostaa. Nina Virtasen komean dölenthevoson Svartenin jalkaa. Se nousi ihan itsestään, kun isäntä näytti esimerkkiä. Svarten veti 1920-luvulta olevaa virolaista Duc-vaunua.

Hän käytti itsestään titteliä tehtailija. Erland Kytömaa oli myös kiihkeä metsästäjä. Honkolan kartanoon on meiltä matkaa metsäteitä pitkin 12 km.”

Tuomarin kommentti oli, että tehtailijan ja hänen vaimonsa kuten myös tallipojan vaatetus oli linjassa tarinan kanssa, mutta hevonen olisi saanut olla vähän rauhallisempi, ettei matkanteko säikäyttäisi kaikkia lintuja Urjalan metsistä.

10. Susanna Malmström, Kirkkonummi
Susanna Malmström, Outi Tarvainen ja vuonohevonen Ela, joka on 8-vuotias Norjassa syntynyt ensimmäisen palkinnon kantakirjatamma ja kahden tammavarsan emä. Se toimii monipuolisena yleishevosena: ratsuna, ajohevosena sekä ahkerana apulaisena omistajiensa maatilalla. Ela on korvaamaton hankalien paikkojen pelto- ja metsätöissä sekä tavarankuljetuksessa niillä alueilla, joihin traktorilla ei ole asiaa tai ei haluta maastoon tuhoja.

Ela oli myös mukana Suomi 100-aiheeseen liittyvässä Kummihevoskampanjassa, jolloin se toi iloa paikallisen päiväkodin lapsille muun muassa ajeluttamalla lapsia reellä.

Elan kiesit tuovat Perinneajo -

tapahtumaan suomalaista kulttuurihistoriaa sekä nostalgiaa Suomi-Filmin ajoilta. Kiesit ovat kuuluneet aikanaan näyttelijä Tauno Palolle ja ne entisöitiin uuteen loistonsa Kiesimestareilla niiden alkuperäisyyttä ja historiaa kunnioittaen.

”Tänään Perinneajoissa neiti Signe Lahtinen on tullut Matkusta Honkolaan ja aloittaa työnsä Honkolan kansakoulun uutena opettajattarena.

Opettajatar toivoisi, että hänelle esiteltäisiin koulun kirjasto melko pian päivällisen jälkeen. Hän on nimittäin kuullut, että Honkolan kartanon edesmenneen torpparin poika, Väinö Linna nimeltään, oli oppinut lukemaan jo viisivuotiaana

ja että poika on erityisen kiinnostunut romaaneista. Tästähän opettajatar on hyvin mielissään ja haluaisi nyt laajentaa koulun pientä kirjastoa uusilla seikkailuromaaneilla ja historiallisilla teoksilla, koska Väinö on kuulemma lukenut jo pienen kirjaston kaikki kirjat.

Niille jotka eivät tiedä kuka on Väinö Linna, niin kerrottakoon, että pienestä Väinöstä tuli kirjailija ja tieteen akateemikko. Hänet tunnetaan erityisesti teoksistaan Tuntematon sotilas ja Täällä Pohjantähden alla.

Todellisuudessa Väinö Linnan kohdalla tarina pitää paikkansa; hän vietti lapsuutensa ja nuoruutensa Honkolassa, oppi lukemaan jo viisivuotiaana ja oli koulussa lukenut kirjaston kaikki seikkailu- sekä historialliset romaanit.

Fiktiivisen tarinan mukaan opettajatar tulee muuttamaan vähän historiaa laajentamalla kirjastoa uusilla romaaneilla Väinö-pojan vuoksi.

Oikeassa elämässä Signe Lahtinen on opettajattareksi pukeutuneen kuljettajan isoäiti ja Matkusta kotoisin. Todellinen linkki kartanoon on Signen veli, Toivo Lahtinen, joka oli sodan jälkeen Honkolassa töissä.”

Valjakko palkittiin voittajaksi tuomarien pisteillä.

Valjakko palkittiin VHS:n paras tarina palkinnolla.

Susanna Malmström, Outi Tarvainen ja vuonohevonen Ela sekä Tauno Palon kiesit.

Markku Saari, Sami Lappalainen ja suomenhevonen Tytön Päämies sekä vis-à-vis -juhlavaunu.

11. Markku Saari, Ikaalinen
Markku Saari, Sami Lappalainen ja suomenhevonen Tytön Päämies ovat ammattilaisia kaikki kolme. Vaununa komea vis-à-vis -juhlavaunu.

”Esitän itteäni. Olen ajanut vossikkaa 15 vuotta näillä vermeillä Tampereen keskustassa Tallipihalta käsin. Tytön Päämiehellä puolestaan on vasta neljäs vuosi menossa. Se on pärjännyt tässä hommassa hyvin ja meistä on tullut hyviä työkavereita. Hevosta olen ajanut päivittäin vasta 32 vuotta, sitä ennen vain satunnaisesti.”

Valjakko palkittiin VHS:n perinneajon kunniapalkinnolla.

12. Jenniina Sillanaukee, Ylöjärvi
Sympaattisen oloinen welsh mountain poni Metty’s Chera 97 WM eli Cera ja iloinen ohjastaja tyylikkäässä valkoisessa asussa oli sävysävyyn ponin kanssa sointuva viehättävä yhdistelmä. Mikäli näissä ajoissa olisi annettu iloisimman oloinen ohjastaja -palkinto, niin tämä yhdistelmä olisi sen palkinnon voittanut. Ehkä tässä on ideaa seuraaviin ajoihin.

13. Mira Hiltunen, Kangasala
Mira Hiltunen on heppaillut 7-vuotiaasta asti ja yhdessä groominsa Marian kanssa he olivat pukeutuneet värikkäisiin kesä-

mekkoihin. Heidän hevosensa oli kaunis punarautias suomenhevostamma Hessin Odessa, joka on Miran ensimmäinen oma hevonen. Ohjastajan ja hevosen yhteistyö tuntui sujuvan hyvin. Ilmankos heille on tullut valjakko-rankingin nuorten luokan ykkössija vuonna 2015. Tarinan puutuessa tema jäi epäselväksi.

14. Viola Kantola, Helsinki
Viehättävät venäläiset miniatyyrihevoset Midi ja Mixi, äiti ja poika taapersivat kuuliaisina Etolan Kartanon Wagonette-vaunun edessä. Groomin tehtäviä hoiti Katja Hautamäki. Tuomari totesi, että vaikka valjakko on perinneajojen konkari ja oikeaoppinen tervehdys piti olla jo

Jenniina Sillanaukee oli epävirallinen ”iloisimman oloinen ohjastaja” -palkinnon voittaja.

selkäytimessä, niin tällä kertaa siinä kuitenkin sekoiltiin.

Valjakko palkittiin VHS:n perinneajon kunniapalkinnolla.

15. Saila Salonen, Kerava
Saila Salosen ohjastama shetlandinponiparivaljakko Källbackas Charity ja Reinilän Johannes ja iloinen neljän hengen tyttöporukka hatuissa, röyhelöissä ja kesäleningeissä olivat liikkeellä leikkimielisellä teemalla ”Looking for Mr Darcy”. Iloinen huiskuttava tyttöporukka, joita katsellessa tuli hyvä mieli ja ehkäpä se Mr Darcy siellä Honkolan mailla jossain oli... mene ja tiedä. Muistini mukaan ei Mr Darcyn ensitapaaminen täysin ongelmatonta ollut Jane Austenin (julkaistu 1813) alkuperäisessäkin tarinassa ja rakkaussuhde kehittyi hyvin vaivalloisesti ja hitaasti – että toivoa on tytöt...

16. Mikaela Sinda, Urjala
Perinneajojen nuorimmalla ohjastajalla on ikää 8 vuotta. Viehättävä nuori neito, joka on käynyt ensimmäiset kisat jo äidin mahassa ollessaan. Yhteistyö Hessi-lida ponin kanssa tuntui sujuvan.

”Ponit on pop ja junioreissa on tulevaisuus, oli tämän valjakon motto.”

Mira Hiltunen ja kaunis suomenhevostamma Hessin Odessa.

Robert Furuholm palkittiin VHS:n kunniapalkinnolla.

Kaikki ovat voittajia

Näissä osin jo katoavan kulttuuri-perinnön esittelyajoissa ja leikki-mielisessä kilpailussa kaikki osallistujat ovat voittajia ja kaikki palkittiin siksi sinivalkoisilla ruusukkeilla ja Valjakkoajon tukiry:n lahjoittamalla diplomeilla. Kaikki saivat myös muistoksi pienen Honkolan perinneajojen julisteen oman kotitalin seinälle.

Edellä mainittujen palkintojen lisäksi **palkittiin Robert Furuholm VHS:n kunniapalkinnolla** siitä, että saimme järjestää ajot niin

upeissa puitteissa Honkolan Kartanossa.

Miina Äkkijyrkkä lahjoitti palkinnonjaon päätteeksi hevosaiheisen taulun neiti Christine Furuholmille.

Yleisömääräksi arvioitu 2000-3000 henkilöä ylitti reippaasti kaikki ennustukset. Parkkipaikan ohjaajat laskivat olleen 1200 autoa. Haavereilta vältyttiin. Hyvä me, ajoihin osallistujat, puffan henkilökunta, makkarapojat, piparien leipojat, parkkipaikan ohjaajat, matkaoppaat, arpojen

myyjät, talutusratsastuksen pitäjät, valjastusnäytöksen pitäjät, valokuvaajat, klassikko autojen esittelijät, punaisen ristin väki, posetiivari, talkooväki, järjestelytoimikunta, tuomarit, sihteerit, kuuluttaja ja yleisö, joka maltoi pysyä nauhojen takana.

Voittajia ovat myös ne urjalalaiset vähävaraiset lapset, joille aherruksemme tuotto päätettiin ohjata antamaan urheiluharrastuksiin tukea ja iloa.

Viola Kantola ja viehättävät venäläiset miniatyyrihevoset Midi ja Mixi, äiti ja poika sekä Etolan Kartanon Wagonette-vaunu.

Saila Salonen ja shetlanninponiparivaljakko ja iloinen tyttöporukka olivat liikkeellä leikkimielisellä teemalla "Looking for Mr Darcy".

Mikaela Sinda, ikää 8-vuotta oli ajojen nuorin ohjastaja.

Christine Furuhjelm ja VHS:n kunniaapalkinto.